

บทที่ 5

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมจำนวน 13 เรื่อง พิจารณาจากนวนิยายที่พิมพ์รวมเล่มตั้งแต่ปี 2534-2547 โดยศึกษาลักษณะเด่นที่ปรากฏจากองค์ประกอบต่าง ๆ ในนวนิยาย ได้แก่ โครงเรื่อง แนวคิด และตัวละคร

สรุปการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะเด่นในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมทั้ง 13 เรื่องในด้าน โครงเรื่อง แนวคิด และตัวละคร ปรากฏลักษณะเด่นดังนี้

5.1 ด้านโครงเรื่อง

ด้านโครงเรื่องพบว่าปิยะพร ศักดิ์เกษมสร้างโครงเรื่อง 2 ลักษณะคือ โครงเรื่องที่มุ่งเน้น การเสนอแนวคิดและโครงเรื่องที่เน้นความซับซ้อนของเหตุการณ์ ในโครงเรื่องที่มุ่งเน้นการเสนอ แนวคิด ผู้เขียนจะคลี่คลายความขัดแย้งในเรื่องด้วยความรักความเข้าใจเป็นสำคัญ โดยผู้เขียนจะ ให้ความสำคัญกับภูมิหลังของตัวละครในวัยเด็ก โดยเฉพาะในโครงเรื่องที่เน้นความขัดแย้งอัน เนื่องมาจากภูมิหลังที่มีปัญหาของตัวละคร ผู้เขียนจะแสดงให้เห็นว่าหากเด็กเติบโตมาในครอบครัว ที่บกพร่อง ไม่ว่าจะเป็นการขาดความรักความอบอุ่นหรือการขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องจะส่งผล ให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีความสุขและมีปมปัญหาในจิตใจจนก่อให้เกิดความขัดแย้งกับ ผู้อื่น ด้านโครงเรื่องที่เน้นความซับซ้อนของเหตุการณ์ผู้เขียนจะเน้นการคลี่คลายความขัดแย้งด้วย การสืบหาความจริง และแม้ว่าเรื่องราวในโครงเรื่องลักษณะนี้จะเป็นแนวสืบสวนแต่ก็จะพบว่า ปัญหาในเรื่องล้วนมีสาเหตุมาจากปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวทั้งสิ้น อันสะท้อนได้ว่าปิยะพร ศักดิ์เกษมให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวมากด้วยการแสดงให้เห็นว่าสถาบันครอบครัวเป็น สาเหตุที่สำคัญของปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตของมนุษย์และสถาบันครอบครัวก็มีส่วนช่วยในการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตของมนุษย์ด้วย

5.2 ด้านแนวคิด

ปิยะพร ศักดิ์เกษม เสนอแนวคิดในนวนิยายเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่แนวคิดที่มุ่งเน้นความสำคัญ ของความรักความอบอุ่นและการเลี้ยงดูในครอบครัว แนวคิดที่มุ่งเน้นเสนอความขัดแย้งระหว่าง คนกับค่านิยมในสังคม และแนวคิดที่มุ่งเน้นความซับซ้อนของมนุษย์ ผู้เขียนจะให้ความสำคัญกับ

ความรักความเข้าใจว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตของมนุษย์ ผู้เขียนเสนอให้เห็นว่าการขาดความรัก ความเข้าใจเป็นสาเหตุที่ทำให้มนุษย์ไม่มีความสุขและก่อให้เกิดปัญหาในชีวิต การจะทำให้มนุษย์มี ความสุขและสามารถแก้ไขปัญหาก็ได้ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญคือการมอบความรักและความ เข้าใจให้แก่กันอันจะทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสุข นอกจากนี้ผู้เขียนยังเสนอ แนวคิดเกี่ยวกับความซับซ้อนของมนุษย์เพื่อสะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์แต่ละคนมีหลากหลายแง่มุมใน ตัวเองและมนุษย์ทุกคนมีทั้งด้านดีและด้านที่ไม่ดี สิ่งที่สำคัญมิใช่การตัดสินหรือประเมินค่าผู้อื่นแต่ เป็นการยอมรับในความบกพร่องหรือความผิดพลาดของผู้อื่นด้วยการให้อภัย การให้อภัยจะเป็น พื้นฐานที่นำไปสู่การยอมรับและการมอบความรักความปรารถนาดีให้แก่กัน อันจะเป็นสิ่งที่ทำให้ มนุษย์ในสังคมทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุขและไม่เกิดข้อขัดแย้งใด ๆ

5.3 ด้านตัวละคร

ลักษณะด้านตัวละครที่ปรากฏในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมประการแรกคือ ผู้เขียนจะใช้กลวิธีในการสร้างตัวละครเปรียบเทียบเพื่อนำไปสู่แนวคิดของเรื่อง โดยผู้เขียนจะสร้าง ตัวละครสองกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างในด้านต่าง ๆ เช่น ภูมิหลัง ความคิด หรือ ภาพลักษณ์กับคุณธรรมในจิตใจเพื่อสะท้อนถึงแนวคิดของเรื่องและผู้เขียนต้องการนำเสนอแก่ผู้อ่าน นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ตัวละครประกอบเพื่อนับบทบาทของตัวละครสำคัญเพื่อทำให้เห็นความ ซับซ้อนของตัวละครสำคัญที่มีทั้งด้านดีและไม่ดีในตัวเอง รวมทั้งการสร้างตัวละครเชื่อมโยงใน นวนิยายหลายเรื่องเพื่อให้เห็นความซับซ้อนของตัวละครที่มีหลากหลายแง่มุม ตัวละครในนวนิยาย ของปิยะพร ศักดิ์เกษมจึงมีความซับซ้อน โดยมีทั้งด้านดีและด้านที่ไม่ดีในตัวเองอันเป็นการแสดง ถึงความเป็นปุถุชนซึ่งสอดคล้องกับลักษณะที่แท้จริงของมนุษย์

จากการศึกษานวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมจะพบว่านวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมมี ลักษณะเด่นด้วยการสร้างตัวละครโดยกำหนดปมปัญหาในจิตใจจากภูมิหลังที่มีปัญหาของตัวละคร และคลี่คลายปมปัญหาด้วยแนวคิดทางพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนวนิยาย 6 เรื่องคือ ตะวัน ทอแสง บัลลังก์แสงเดือน ดอกไม้ในป่าหนาว ไต้ร่มไม้เลื้อย ทรายสีเพลิง และ ทางสายธาร ตัวละครในนวนิยายทั้ง 6 เรื่องนี้ล้วนมีปัญหากจากภูมิหลังที่ขาดความรักความอบอุ่นและการเลี้ยงดูที่ บกพร่อง ทำให้เกิดความขัดแย้งกับตัวละครอื่น แต่ท้ายที่สุดปัญหาต่าง ๆ ก็สามารถคลี่คลายด้วย แนวคิดทางพุทธศาสนา คือการใช้ความรัก ความเข้าใจ ความเมตตา และการให้อภัย ทำให้ภคพงษ์ ในเรื่องตะวันทอแสง มนทกานต์หรือเดือน ในเรื่องบัลลังก์แสงเดือน ดวงดา ในเรื่องดอกไม้ใน ป่าหนาว พัทธ ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อย สามารถแก้ปัญหาลงใจของตัวเองและพบกับความสุขใน ชีวิตได้ ส่วนศรุตหรือทราย ในเรื่องทรายสีเพลิง และลออองค์ ในเรื่อง ทางสายธาร แม้จะเข้าใจ ปัญหาและยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นแต่ตัวละครสองตัวนี้ก็จะมมีผลลัพธ์ที่ต่างออกไปเนื่องจากเป็นตัวละคร

ที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนจึงต้องรับผลจากการกระทำของตัวเอง โดยทรายต้องกลับไปอยู่ต่างประเทศ เพราะไม่มีใครยอมรับเธอ ลอเองก็ถูกลงโทษตักเตือนและแม้เธอจะเข้าใจและเลิกอาฆาตพยาบาท ตระกูลเชษฐอิสราชัย แต่เธอก็ไม่ละความทะเยอทะยาน ทำให้ชีวิตของเธอต้องโอดแค้นอยู่ในสังคมที่มีการแข่งขันต่อไป

นอกจากนี้ยังพบอีกว่านวนิยายของปิยะพร สักดิ์เกษมนั้นยังโดดเด่นด้วยการสร้างตัวละคร ให้มีความขัดแย้งกับค่านิยมบางประการในสังคม เช่น การคลุมถุงชน ในเรื่อง กิ่งไผ่-ใบรัก การยึดติดกับคุณค่าของพรหมจรรย์ ในเรื่อง ระบำดาว และลับแลลายเมฆ และการยึดมั่นในความเป็นลูกชายคนโตของครอบครัวจีน ในเรื่อง บ้านร้อยดอกไม้ สิ่งเหล่านี้ผู้เขียนสร้างให้เห็นว่าตัวละครมีสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งยึดมั่นในค่านิยม อีกฝ่ายหนึ่งไม่ยึดมั่นในค่านิยม จึงก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง แต่ผู้เขียนก็จะใช้ความรักความเข้าใจ และการให้อภัย ทั้งจากครอบครัวและคนรักของตัวละครฝ่ายหนึ่งมาช่วยแก้ปัญหาจนความขัดแย้งคลี่คลายลง และทำให้ตัวละครที่มีปัญหาพบกับความสุขได้ นับเป็นการใช้ความคิดทางพุทธศาสนาเข้ามาช่วยแก้ปัญหาให้กับตัวละครได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้เขียนยังแสดงให้เห็นว่าครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ เพราะความรักความเข้าใจจากครอบครัวช่วยให้มนุษย์สามารถคลี่คลายความคับแค้นในจิตใจได้

แม้ในนวนิยายที่เน้นความซับซ้อนของเหตุการณ์คือ เรือนศิรา ใต้เงาตะวัน และ โนบ่วงมนตรา ปิยะพร สักดิ์เกษมก็จะชี้ให้เห็นว่าปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นเพราะตัวละครหลายตัวยึดติดอยู่กับกิเลสคือความโลภ ความโกรธ และความหลง ทำให้ก่อเหตุการณ์ที่ไม่น่าจะทำคือการฆาตกรรม เช่น สานิตวางแผนฆ่าศิขริน เจนจารี และพิมลพัทธ์ในเรื่อง เรือนศิรา กานต์ฆ่าฉาย ในเรื่อง ใต้เงาตะวัน วาริษาพ่อแม่ของนภนต์ในเรื่อง โนบ่วงมนตรา เป็นต้น หรือแม้แต่ตัวละครที่มีความโลภ เช่น เมธัส ในเรื่อง โนบ่วงมนตรา ทิชาที่อิจฉาริษยาพิมลพัทธ์ ในเรื่อง เรือนศิรา ตัวละครเหล่านี้ต้องพบกับความตายหรือความทุกข์ แสดงให้เห็นความคิดทางพุทธศาสนาว่ากรรมใดใครก่อก็ต้องรับผลแห่งกรรมนั้น ส่วนตัวละครที่เกิดความสงสัยไม่แน่ใจหรือไม่ยอมรับผู้อื่น เช่น พิมลพัทธ์ ในเรื่อง เรือนศิรา ปารีณา ในเรื่อง ใต้เงาตะวัน และนภนต์ ในเรื่อง โนบ่วงมนตรา เมื่อได้รับรู้ความจริงของเหตุการณ์ก็สามารถให้อภัยผู้ที่ทำผิดได้ การยอมรับข้อบกพร่องของมนุษย์นับเป็นการประยุกต์ใช้ความคิดทางพุทธศาสนาเข้ามาช่วยแก้ปัญหาได้อีกทางหนึ่ง

ในนวนิยายทั้ง 3 เรื่องนี้ผู้เขียนยังแสดงให้เห็นว่าตัวละครต่าง ๆ ที่มีปัญหาหลายตัวมีสาเหตุมาจากปัญหาในครอบครัวทั้งสิ้น เช่น สานิต ในเรื่อง เรือนศิรา ที่เกิดความคับแค้นใจอันเนื่องมาจากการได้รับการเลี้ยงดูที่แตกต่างจากศิขรินในวัยเด็ก กานต์ ในเรื่อง ใต้เงาตะวัน ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีทำให้หลงยึดติดในความสมบูรณ์แบบของตัวเองจนไม่สามารถยอมรับข้อบกพร่อง

และนำไปสู่การก่อคดีฆาตกรรม วารี ในเรื่อง**ในบ่วงมนตรา** ความขัดแย้งก็เกิดจากภูมิหลังที่วารีเกลียดชังแม่ของนภนต์จนนำไปสู่การก่ออาชญากรรม เป็นต้น ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าการได้รับความรักมากเกินไปหรือการขาดความรักจากครอบครัวสามารถก่อให้เกิดปัญหาได้ การแก้ปัญหาต้องแก้ด้วยความรักความเข้าใจและการให้อภัยอันจะนำไปสู่การยอมรับซึ่งกันและกัน

จากนวนิยายทั้ง 13 เรื่องนับว่าปิยะพร ศักดิ์เกษมได้ใช้ปัญหาครอบครัวเป็นเนื้อหาหลักในการสร้างองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร และแนวคิดเพื่อแสดงให้เห็นว่าปัญหาต่าง ๆ ต้องแก้ด้วยความรัก ความเข้าใจ ความเมตตา และการให้อภัยซึ่งเป็นความคิดทางพุทธศาสนา รวมทั้งแสดงให้เห็นว่าคนที่ทำผิดต้องได้รับผลจากการกระทำนั้น ๆ นวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมจึงมีคุณค่าทั้งเนื้อหาและแนวคิดที่นำมาปรับใช้กับสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาเฉพาะผลงานประเภทนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม จำนวน 13 เรื่องด้านลักษณะเด่นในด้านโครงเรื่อง แนวคิด และตัวละครเท่านั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาผลงานนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการใช้ภาษา โดยเฉพาะในการบรรยายและพรรณนาที่ผู้เขียนมีลักษณะเฉพาะในการบรรยายและพรรณนาภาพเหตุการณ์เรื่องราว และตัวละครต่าง ๆ รวมถึงในด้านฉากที่ผู้เขียนนิยมใช้จากต่างประเทศและฉากสมัยใหม่ในการถ่ายทอดเรื่องราวในนวนิยาย อันจะทำให้ผู้อ่านเห็นถึงลักษณะเด่นด้านอื่น ๆ ในการสร้างงานเขียนนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ทั้งยังทำให้ผู้อ่านได้รับสุนทรียรสจากการอ่าน และเข้าใจสารที่ผู้เขียนต้องการเสนอผู้อ่านมากขึ้นด้วย